

„SVOBODA“ (LIBERTY) Weekly Paper.

The only little Russian political newspaper published in this country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken and is the best advertising medium.

Published every Thursday at Mt. CARMEL, PA. by the „SVOBODA“ Publishing Co.

All communications should be addressed to:

„Svoboda“ Mt. CARMEL, PA. P. O. Box 13.

Предплата річна 2.00 До старого краю..... 3.00

Всѣ дописи в грошѣ просятъ высылати подѣ адресу: To „SVOBODA“ P. O. Box 13. — Mt. CARMEL, PA.

НАША ГАЗЕТА ВЫХОДИТЪ ЩО ТЫЖДНЯ ВЪ ЧЕТВЕРГЪ.

Entered the post office at Mt. Carmel, Pa. as second class mail matter.

Купуйте книжки! Въ редакціи „Свободы“ можна достати слѣдующіи книжки:

Канадійска Русь Написавъ Н. Дмитроў Цѣна 10 цѣт.

Образки зъ Америки. Написавъ Вуэко. Цѣна 10 цѣт.

Народный рухъ Австро-Угорскихъ Русинѣвъ Ч. І. Написавъ М. Навалки. Цѣна 15 цѣт.

Конституція Сполуч. Державъ Півночно-и Америки. Написавъ Ст. Макарь. Цѣна 10 цѣт.

Де-що про права в судѣ въ Сполуч. Державѣ, а особливо въ державѣ Пенсилванія. Написавъ др. Юліанъ Чупка. Цѣна 10 цѣт.

„Тымо Гаврилюк“. Написавъ Несторъ Дмитроў. Цѣна 15 цѣт.

ІV. Оновѣданя. Цѣна 15 цѣт.

Про відступництво відъ російскаго православія и ихъ пересѣдованя. Цѣна 10 цѣт.

(Продолжене відъ стороны первой)

польскої и російскої мовѣ, а намісництво не знало, що зъ тымъ зробиши. За те проводирѣ ту справу вѣдложили на познѣише, а самі — числомъ 5 — самі маститі, „твердо-русскіи“ — подѣ проводомъ господина Мончаловскаго выбрали ся на торжество пушкинское до самого Петербурга. Звѣдтамъ пануть, що вѣюда були, все вѣдѣли и вѣюди ихъ гостили. Г. Мончаловскій тримавъ навѣтъ бесѣды, але не на науковій академіи, только при столѣ, що угинавъ ся подѣ вѣдженемъ и пиятемъ и мавъ говорити досять добре, бо вѣнъ при шклянчикѣ майстеръ. Въ одной сѣдѣ бесѣдѣ мавъ сказати той господинъ такъ: „Галицькій Русинъ, такіи якъ и мов одподумѣ, уважають себе однимъ народомъ зъ народомъ московскимъ, за те вѣ краю называють насъ первертнями — за се ручу вамъ! Вѣкѣнци налюбовавши тымъ вѣмъ дали на папахиду за душу Пушкина, зложили вѣщецъ на домовинѣ царя Александра III. за те, що той побѣдчикъ-батьонка давъ 1½ міліона рублѣвъ на банкъ у Львовѣ, котрый одомышленникъ Г. М. розокралъ и радѣ вернули домѣкъ, певнѣ, що дурнѣ Москаль ще не змудрѣлъ и якийсь часъ ще будуть давати рублѣ для такихъ патриотѣвъ, якъ они. На Буковинѣ вѣдбул ся 12. червня зборъ православынъ (только не російско-правосл.) рускѣхъ священникѣвъ, на котрымъ домагали ся рѣвноправности Русинѣвъ вѣ той церкви и выслали пропамятне писемъ. Америкапська Русь отъ якъ Рутенія. Що голова, то розумъ, а найбільшо того розуму, якъ кумы попить ся. Дня 18. лїня вѣдбудуть ся вѣ Philadelphia, Pa. зборъ тутъ гр. кат. священникѣвъ вѣ справѣ церковной організації. Вѣбъ очѣкують зъ нетерпѣливостю, що зъ того выйде. Наймудрѣишихъ політиковъ на цѣломъ свѣтѣ має російска правосл. америкапська мїссія, бо она має цѣль ширити христіянство мѣжь христіянами и то на подставѣ забобонныхъ обрядѣвъ російскои церкви.

Вѣдъ тои мисіонарскои арміи сп. Тихонъ вже оглянувъ свои пошти и вернувъ домѣвъ. Розумѣе ся, ти пошти суть дуже нужденні и не богатѣ въ душѣ, але се нѣво. За те на повитане выходили зъ бандами (пр. вѣ Ансопін) и вѣрныхъ на голосѣ бубна прибуло подостаткомъ. А коли ти вѣрнѣ побачили чоловѣка зъ бородою, розпатланымъ волосемъ, рѣ довгої одежи и вѣ цаліндрѣ зъ плахтарками та якоусъ паличкою вѣ рукахъ, то ихъ радости не було кѣнци, такъ, що примѣромъ вѣ Нью Йорку треба було ажъ полицменѣвъ. Розумѣеся, за появою епископа появляи ся вѣ мѣсцевыхъ часописяхъ готовѣ, довгѣ похвалы и описы, вѣ котрыхъ свѣщ. Хотовицькій, редакторъ „Пр. Амер. Вѣстника“, фігурувавъ яко архидіаконъ. Ти церемоніи такъ сподобали ся вѣ прагосл. священникѣвъ вѣ Бриджпортѣ, Конн., що илюдувъ на все и вернувъ назадъ до уніи. Вѣ Клівеландскої газетѣ, що выйшла вѣ часѣ гол. копвенціи „Соединенія“ ступть выдруковоне, що о. К. Лавринявъ зоставъ выбраний предѣдателемъ гр. кат. церкви вѣ Америцѣ. Чому-жъ не „Соединенія“? Ще только того треба!

бѣжчика не можучи самъ зайняти тою справою, удавъ ся о пораду и помѣчь до Дмитра Петровича, прозваного Fridlander. Вѣнъ походить зъ Россіи, есть старостою, касіеромъ и стовпомъ російско-православной мисіи вѣ Чикаго. Забравъ ся той „добрѣдѣй“ до работы вступаячися за сиротамъ и вѣкѣнци каже зятви небѣжчика, що компанія дала вдовѣ 1000 дол., зъ котрыхъ вѣнъ бере собѣ за трудъ 200 дол., а 300 за похоронѣ, а рѣшта вѣдошле вдовѣ. Але минула лѣта, а вдова не достала анѣ пента, тогдѣ другій зятъ небѣжчика В. Тима зачавъ доходити справы и выказалось, що компанія вылатила ажъ 2.000 дол. для вдовы. Любыхъ „опѣкуновъ“ вдовѣ и сирѣтѣ потягнуто до одѣвчальности и оставлено подѣ 10 тысячъ квѣнци. Справа невдовѣвъ закончить ся вѣ користъ вдовы, а се все списане вѣ пересторогу чикаговскимъ Русинамъ, щобъ знали, хто то такіи, ти проводирѣ и опѣкуны.

Вѣ Клівеландскої газетѣ, що выйшла вѣ часѣ гол. копвенціи „Соединенія“ ступть выдруковоне, що о. К. Лавринявъ зоставъ выбраний предѣдателемъ гр. кат. церкви вѣ Америцѣ. Чому-жъ не „Соединенія“? Ще только того треба!

ВѢСТИ ЗЪ АМЕРИКИ.

Чуже не гріе.

Се стара поговорка и свѣта правда, що „чуже не гріе“, бо не загрѣло и нашего „добрѣдѣя“ и „опѣкуна покривдженыхъ“ Дмитра Петровича, а понеже его, якъ горяча подѣкова цыгана, коли той хотѣвъ еп украсти у ковала. Дурмаю, що не погнѣвають ся читателѣ „Свободы“, коли и напшту нару слѣвъ про неопрошеного опѣкуна рѣбучихъ людей вѣ Чикаго. Рѣчь має ся такъ: Оденъ зъ нашихъ рускѣхъ работникѣвъ Евлемпій Василько, родомъ зъ Кривницѣ, вѣ Галичинѣ, проживавъ передѣ 7 рокамъ вѣ Чикаго и працювавъ на желѣзной дорожѣ. Въ р. 1892 погнѣвъ згаданый чоловѣкъ при работѣ, лишаючи вдову и 9 дѣтей. Пѣсля тутешного права компанія мала сиротамъ вылатити вынадгороджене за убитого и тому зятъ не-

теперь мѣжь свѣжо прибувшихъ. Осѣ вамъ и готова комедія. Зѣтхали люде за жидами, тай вже ихъ будутъ мати, але найнапередъ выправляютъ свою шкуру до скубаня. Англички коли дознались про ту колонію, смѣють ся до розпуку, але намъ не смѣхъ, а жалъ своихъ братѣвъ, що такъ себе дають вѣсюда обдурювати. Часъ бы бодай ту вѣ Америцѣ прійти до розуму. Погода у насъ теперь не найлучша, бо за богато перепадѣ дощу.

ВѢСТИ ЗЪ КАНАДЫ.

Жидѣвска колонія.

Попередного разу доносивъ я мѣжь иншимъ кѣлька слѣвъ про жидѣвскои рабина, що мавъ засновати колонію надъ Mossy River вѣ дистриктѣ Winnipegosis и на просторѣ чотырохъ товнѣ-шипѣвъ заселити фармы христіянами, а вѣ серединѣ колоніи засновати жидѣвске мѣсто. Про те доносилъ я якъ поголоску, а теперь стѣ сталося дѣломъ. Дня 8. юнія прійхавъ до Dauphin той рабинъ зѣ спорымъ числомъ нашихъ Русинѣвъ, зъ котрыхъ больша половина осяде вѣ его жидѣвскои колоніи, бо на нашу замѣтку, чи не лучше бы имъ було осѣсти на державныхъ фармахъ помѣжь своими Русинами, вѣдповѣдали: — Не знаемо, якъ панъ рабинъ скажуть. А панъ рабинъ обѣщывъ побудувати горальню, жидѣвске мѣсто зъ торгами, давати вѣ пожичку грошѣ и ще инши дурнички торочивъ. Не удало ся рабинѣ тому два роки принадити Русинѣвъ, то-жъ кинувъ ся

теперь мѣжь свѣжо прибувшихъ. Осѣ вамъ и готова комедія. Зѣтхали люде за жидами, тай вже ихъ будутъ мати, але найнапередъ выправляютъ свою шкуру до скубаня. Англички коли дознались про ту колонію, смѣють ся до розпуку, але намъ не смѣхъ, а жалъ своихъ братѣвъ, що такъ себе дають вѣсюда обдурювати. Часъ бы бодай ту вѣ Америцѣ прійти до розуму. Погода у насъ теперь не найлучша, бо за богато перепадѣ дощу.

Зѣ Рабетъ Гилъ.

Богато вже було дописей зъ рускѣхъ колоній вѣ Канадѣ, але про нашу вѣ Рабетъ Гилъ коло Едмонтона мало. Насъ ту есть 64 родинѣ, а всѣ походимо зъ Ярославскаго повѣта вѣ Галичинѣ. Поводить намъ ся вѣмъ яко-такѣ лишь бракуе намъ нашого священника. Правда, були ту російскіи попы, але намъ ихъ не треба. Мы ихъ не понимаемо, они не звыкли до насъ и зъ мовою и зъ вѣдраною, а такіи проповѣди якъ о. Камнева про рѣжницю латинства а православія зовѣмъ насъ не будутъ, бо мы се вже давно знали. Мы выхованіи трохи иначе якъ вѣ тамъ вѣ Россіи, то-жъ полишѣтъ насъ, а йдѣтъ на верту на вѣру Христова дикунѣвъ, бо намъ потреба по при церковь и обрядѣ ще науки и порады вѣ житю поза церквою. Вѣ лютѣмъ сего року писали мы писемъ до перемыскаго епископа К. Чеховича, щобъ намъ приславъ нашего духовного вѣтця и одержалъсьмы дуже сердечну вѣдповѣдь зъ благословенемъ для всѣхъ насъ, що нашу просьбу вѣдослано до Львова, а тамъ вѣ коротцѣ постараютъ ся о тое, що будемо мати вже своего священника. Давъ бы то Панъ Богъ!

Цѣсаръ не президентъ.

Що Галичина не вѣ Сполученыхъ Державыхъ, Австрія не Америка, а цѣсаръ не президентъ, мавъ способность переконати ся у Львовѣ богатый Американецъ John Wilson. Вѣнъ купувавъ вѣ одной трафіцѣ цыгары, а що кувець не хотѣвъ взти амер. гропей, то вѣнъ заклѣвъ по англійски и купцевѣ и цѣсарскимъ цыгарамъ и ихъ властителей. На нещасе хтось се зрозумѣвъ и за образу маестату, Джана замкнули до Ивановѣ хатѣ.

Горшіи звѣрюки

Вѣ старѣмъ краю, вѣ Зборовѣ, сынъ убивъ батька за те, що сваривъ на него словами: „у поли не полена пшениця, а ты дармуешь.“ Сынъ жоватый и має 4 дѣтей, а батько мавъ 75 лѣтъ. Того звѣра сейчасъ замкнули до клѣтки.

НОВИНКИ.

Процѣсъ протѣвъ св. апостола Павла

Вѣ одной грецкѣи часописи читаемо слѣдующоу дѣлю: „Вѣ Константинополи слитъ до 14 тысячъ мешканцѣвъ, на котрыхъ складають ся переважно: рускѣ, польскѣ, словацкѣ, литовскѣ и италійскѣ емигранты. Нынѣ руска колонія вѣ Мт. Кармѣль, Па. числитъ до 1200 людеи, зъ котрыхъ по половинѣ буде угорскѣхъ и галицкѣхъ Русинѣвъ. Коли до Шенандоа прійшовъ рускѣи священникъ, рускѣи люде зѣ Мт. Кармѣль удавались тамъ за духовными потребами, а познѣише ходили до каплицѣ вѣ поблизкѣи мѣсцевости Excelsior. Вѣ р. 1891, 13. вересня засновано Братство св. Дмитрія, котре вѣ першихъ початкахъ числило всего 12 членѣвъ. Нынѣ число членѣвъ досягае 63. Се братство можна уважати за подвалину теперѣшной парохіи, бо заходами того братства вѣ р. 1892 положено угольный камень подѣ церковь, котрого посвяченя довершивъ о. К. Лавринявъ зѣ Шенандоа, Па. Мѣсце подѣ будову церкви куплено за \$350 вѣдѣ рѣдинскои компаніи, а вѣ р. 1893 докѣнчено будову церкви, котра стояла людеи \$4500. Вѣ 1893 р. прійхавъ зѣ краю на душпастырство до Шамокинѣ о. Ив. Констанкевичъ и ажъ до 1895 р. люде удавались до него за всѣми духовными потребами. Дня 4. марта згаданого року прійхавъ до Мт. Кармѣль о. Несторъ Дмитроў и занимавъ ту посаду до марта 1897 р. почѣмъ выѣхавъ до Канады. Его мѣсце занявъ о. Стефанъ Макарь и перебувавъ тамъ ажъ доси. Якъ сказано выше засновано ту перше спомогаюче братство св. Дмитрія, до котрого зѣ початку належали всѣ Русины безъ взгляду на те, чи они походятъ зѣ Галичины, чи зѣ Угорщины. Вѣдѣтъ счинаясь сварка помѣжь проводирами одной и другой партіи и часть Русинѣвъ зѣ угорской стороны выступила и заснувала собѣ вѣ р. 1895 братство св. АА. Петра и

Павла, котре зѣ початку належало до словацко-го товариства „Пенсилвенійска Еднота“, але зѣ ириходомъ о. Н. Дмитрова, котрый тогда бувъ секретаремъ „Р. Н. Союза“, приступили до руского товариства „Р. Н. Союзъ“ якъ и брат. св. Дмитрія. Нынѣ братство св. АА. Петра и Павла числитъ 53 членѣвъ. До Мт. Кармѣльскои парохіи належать ще ти мѣсцевости, котрѣ вѣдѣ осады вѣддалей 1—2 миль англійскихъ: 1) Centralia, де есть братство св. О. Николая, що тежъ належать до „Р. Н. Союза“, 2) Paterson, 3) Midwaley и 4) Greenrick. Вѣ Мт. Кармѣль находится ся друкарня и редакція „Свободы“ вѣдѣ юлія 1896 року. Вѣ церковной сали есть парохіальна руска школа, до котрой ходитъ коло 40 дѣтей. Науку держитъ зѣ ними мѣсцевый дякъ що суботы коли есть наука вѣ англійскихъ школахъ, а подѣчасъ феріи що денно. Вѣ той-же самой сали мѣститъ ся руска читальня, до котрой зразу належали лишь ти, котрѣ заплатили мѣлчанѣи вкладки. Теперь оно иначе. Братство св. Дмитрія ухвалило вѣ мѣсячнѣмъ митингу, що буде поносити всѣ кошта на книжки и часописи, а каждый що має охоту щѣсъ пожиточного навчитися, може крыстати зѣ того бесплатно. Всѣхъ власностей приватныхъ (домѣвъ) есть 35, вартости 30 тысячъ долларѣвъ, корыми має двоухъ Русинѣвъ, прѣсерень 5, розиродажъ мяса оденъ. Русины вѣ Мт. Кармѣль ионайбольшѣи части працюють подѣ землею, а дуже мало такѣхъ, що стали американскими горожанами, хоть декотрѣи якъ довго ту перебувають и анѣ думаютъ вертатися назадъ до краю. Мт. Кармѣльцѣи переѣхали тяжку школу житя, зѣ котрой немало могли навчитися, що сила ихъ вѣ просвѣтѣ и еднѣсти. До того оно теперь иде.

Литовска селянка вѣ Вѣднѣ.

Недавно арештовано якусѣ жѣнку подѣ Вѣднемъ за волокицню и запроваджено до суду вѣ Вѣднѣ. Черезъ цѣлыи тыжденъ сироваджувано рѣжнихъ товмачѣвъ, та жадевъ не мѣгъ розмовити ся. Вѣкѣнци догадали ся, що она муситъ бути Литвинка и сировадили одного гимназійского профессора, що знае литовскую мову. Вѣдѣчка страхъ утѣшила ся, якъ вчула рѣдну мову. Тодѣ доперва довѣдали ся, що называе ся Анна Радскарска, має 40 лѣтъ, служила вѣ Радшикахъ, повѣту роноскаго на жмуди; на Вѣднѣ выбрала ся желѣзницею на заробѣкъ до Вѣднѣ, однакъ черезъ помылку заѣхала вѣ вѣшу сторону и ошпила ся вѣ околици, що не могла зѣ вѣкимъ розмовити ся, то-жъ йшла на дослѣп о сухѣмъ хлѣбѣ, котрѣ не зайшла ажъ подѣ Вѣднѣ. Судъ увѣльчивъ еи и казавъ вѣдставити до російскои границѣ.

Пекло вѣ рурѣ

Якийсь Иванъ Шварцъ, бѣдакъ, змученый и голодный, вѣлѣвъ на нѣчь до 24-цалевои водоносной руры, що були поскладаны недалеко Неварку, Н. Дж. и не мѣгъ зѣ неи вылѣзти, ажъ помѣгъ ему полицменъ и бойсы, що припадково его тамъ знайшли навѣвъ зголодѣлого, вытѣгли и вѣдставили до шпитало. Якъ прійшовъ до себе, то оповѣвъ, що переживъ вѣ рурѣ пару дней, спеку и дощѣ; якъ падавъ дощѣ, то було яко-такѣ, але якъ спека, то чѣсте пекло.

Зѣ Канады.

Вѣ Виннипегѣ буде коестель польскої ксѣвдѣ Кулявий для нашихъ людеи. Французкѣи католицкѣи мисіонеры вѣдочать ся по колоніяхъ и переводять людеи на латинство. Нѣмецкѣи баптисты мають вже двоухъ мисіонерѣвъ для Русинѣвъ. Бургдорфъ и Москаль Сплввестеръ Мушовъ, котрый недавно прійхавъ зѣ Россіи, належать до російскои мисіи. А нашѣи великѣи патриархи изъ св. юрскои горы у Львовѣ що на те? Чи то не ганьба для насъ? — Царъ зажуривъ еп, бо 25. червня царица правела на свѣтъ дѣвчину, а царъ конче хотѣвъ хлопца.

же-бъ и здѣиспились ти задушевнѣи его бажаня, якъ бы вмѣнно не та „середина свѣта“ — Мт. Кармель — де не мало пошѣкъ ся генерѣшный протоерей. Було се вѣ р. 1896 подѣ осѣнь, коли до Мт. Кармѣль заѣхавъ М. Ващинскій, учитель зѣ Шамокинѣи и ставъ пропагувати російске православіе по пеказѣвкамъ А. Товта. Молодого чоловѣка оголомила обѣщаня протоерей епископа, що вѣнъ стае священникомъ по скѣпченю семшара вѣ Сѣтцѣ, на Алиецѣ, якъ лишь буде добре „подвизатисѣ“, то-жъ кинувъ ся зѣ цѣлымъ жаромъ вѣ братѣ агітаціи. Завязалось подѣ его проводомъ братство, складались членами до того братства мѣлчанѣи вкладки, выбрано управу товариства и розумѣеся, розпочалась мѣжь людыми свария на добре, котрой наслѣдки кончились разѣ ажъ вѣ повѣтовѣмъ судѣ. Пѣщасе хотѣло, що касіеръ того братства Мастюхъ, генерѣшный канадскій фармеръ, вѣбравъ зѣ тои рѣлигійной борби таку науку, що добре-бъ було задержати братѣи грошѣ для себе. Якъ загадавъ, такъ и зробивъ. Хочъ таке поведе не касіера некерытно вилынуло на хѣдъ дальшого зрѣту православія, то все-жъ оно не упало. Всѣхъ держала ще вѣра и падѣя на ти грошки и посады поповѣ и псаломчикѣвъ, що мали причлѣвати ажъ зѣ самого Петербурга вѣ San Francisco и Wilkes-Barre, Pa. Але та надѣя дуже часто зводилъ людеи, то-жъ и Мт. Кармельняма загадувала ветропнѣи збытка. Люде якось змѣркували, що ихъ обманули, за важкою роботою забували на минуе а проводирѣ заведѣи вѣ надѣлѣхъ и лишени всякой спроможности до житя, остались на лѣдѣ. Треба було и имъ хопитисѣ за важку роботу, щобъ заробити на кавалокъ хлѣба. Зѣ причини того заводу проводирѣвъ донесено епископу Николаю про дѣйснѣи стѣвъ рѣчи, а той пошѣркувавъ А. Товта за незручнѣсть

вѣ пропагандѣи мабутъ заборонивъ на будуче подобныхъ способѣвъ вѣ розширеню его власти мѣжь Русинами. Се бувъ початокъ упадку вѣплыву А. Товта на амер. Русинѣвъ. Рѣшта зробила розправа гр. Делѣвъ (Е. Н. Матросова) подѣ заголовкомъ: „Заоканская Русь“, помѣщена вѣ „Историческомъ Вѣстникѣ“ вѣ Россіи, де досять яскраво представляе пропаганда російскои царскави, котра Россіи приноситъ лишь ганьбу. Хочъ редакторъ „Исторического Вѣстника“ одержавъ вѣдѣ цензуры упомѣнене, але брошура зробила свое и Победоносцевъ остерѣгъ епископа про дальшѣи подобного рода подвизы. Вѣдѣ тогды стае пропаганда притихати, а головнѣи еп подвижники идуть помалу вѣ забутѣи у російско-православной власти и у народу. Власть не потребуе вже ихъ помочи, бо они свое зробили, а народъ прокинувшись мѣвь зѣ довтог просяны, протеръ очи и ставъ самъ роздумувати, що зѣ борбы за вѣру не прійде ему жаднои корысти нѣ моральнои нѣ матеріальнои. Се рѣкъ 1897 и вѣдѣ тогды можъ уважати, що народъ перейшовъ вже школу житя, а теперь повѣла дѣгнѣсь до свѣтла безъ взгляду на рѣлигійнѣи нереконаня. Завязковъ подѣ теперѣшну руску осаду вѣ Мт. Кармѣль, Па. треба глядати якѣхъ 20 рокѣвъ тому назадъ. Тодѣ поселилось ту кѣлька родинѣ зѣ Угорщины, котрѣи стѣгали до себе своихъ знакомыхъ и своихѣвъ. Належали они вѣдѣ до польского костюма та до словенскихъ братѣвъ. Згодомъ, коли потворилось больше углекоповѣ, стало наплывати чимъ разѣ больше людеи, а наслѣдкомъ того маленька осада, що заснувалась на мочарахъ помѣжь горами, стала вѣ матъ розростатисѣ такъ, що сегодня Мт. Кармель чи-

слитъ до 14 тысячъ мешканцѣвъ, на котрыхъ складають ся переважно: рускѣ, польскѣ, словацкѣ, литовскѣ и италійскѣ емигранты. Нынѣ руска колонія вѣ Мт. Кармѣль, Па. числитъ до 1200 людеи, зъ котрыхъ по половинѣ буде угорскѣхъ и галицкѣхъ Русинѣвъ. Коли до Шенандоа прійшовъ рускѣи священникъ, рускѣи люде зѣ Мт. Кармѣль удавались тамъ за духовными потребами, а познѣише ходили до каплицѣ вѣ поблизкѣи мѣсцевости Excelsior. Вѣ р. 1891, 13. вересня засновано Братство св. Дмитрія, котре вѣ першихъ початкахъ числило всего 12 членѣвъ. Нынѣ число членѣвъ досягае 63. Се братство можна уважати за подвалину теперѣшной парохіи, бо заходами того братства вѣ р. 1892 положено угольный камень подѣ церковь, котрого посвяченя довершивъ о. К. Лавринявъ зѣ Шенандоа, Па. Мѣсце подѣ будову церкви куплено за \$350 вѣдѣ рѣдинскои компаніи, а вѣ р. 1893 докѣнчено будову церкви, котра стояла людеи \$4500. Вѣ 1893 р. прійхавъ зѣ краю на душпастырство до Шамокинѣ о. Ив. Констанкевичъ и ажъ до 1895 р. люде удавались до него за всѣми духовными потребами. Дня 4. марта згаданого року прійхавъ до Мт. Кармѣль о. Несторъ Дмитроў и занимавъ ту посаду до марта 1897 р. почѣмъ выѣхавъ до Канады. Его мѣсце занявъ о. Стефанъ Макарь и перебувавъ тамъ ажъ доси. Якъ сказано выше засновано ту перше спомогаюче братство св. Дмитрія, до котрого зѣ початку належали всѣ Русины безъ взгляду на те, чи они походятъ зѣ Галичины, чи зѣ Угорщины. Вѣдѣтъ счинаясь сварка помѣжь проводирами одной и другой партіи и часть Русинѣвъ зѣ угорской стороны выступила и заснувала собѣ вѣ р. 1895 братство св. АА. Петра и

Павла, котре зѣ початку належало до словацко-го товариства „Пенсилвенійска Еднота“, але зѣ ириходомъ о. Н. Дмитрова, котрый тогда бувъ секретаремъ „Р. Н. Союза“, приступили до руского товариства „Р. Н. Союзъ“ якъ и брат. св. Дмитрія. Нынѣ братство св. АА. Петра и Павла числитъ 53 членѣвъ. До Мт. Кармѣльскои парохіи належать ще ти мѣсцевости, котрѣ вѣдѣ осады вѣддалей 1—2 миль англійскихъ: 1) Centralia, де есть братство св. О. Николая, що тежъ належать до „Р. Н. Союза“, 2) Paterson, 3) Midwaley и 4) Greenrick. Вѣ Мт. Кармѣль находится ся друкарня и редакція „Свободы“ вѣдѣ юлія 1896 року. Вѣ церковной сали есть парохіальна руска школа, до котрой ходитъ коло 40 дѣтей. Науку держитъ зѣ ними мѣсцевый дякъ що суботы коли есть наука вѣ англійскихъ школахъ, а подѣчасъ феріи що денно. Вѣ той-же самой сали мѣститъ ся руска читальня, до котрой зразу належали лишь ти, котрѣ заплатили мѣлчанѣи вкладки. Теперь оно иначе. Братство св. Дмитрія ухвалило вѣ мѣсячнѣмъ митингу, що буде поносити всѣ кошта на книжки и часописи, а каждый що має охоту щѣсъ пожиточного навчитися, може крыстати зѣ того бесплатно. Всѣхъ власностей приватныхъ (домѣвъ) есть 35, вартости 30 тысячъ долларѣвъ, корыми має двоухъ Русинѣвъ, прѣсерень 5, розиродажъ мяса оденъ. Русины вѣ Мт. Кармѣль ионайбольшѣи части працюють подѣ землею, а дуже мало такѣхъ, що стали американскими горожанами, хоть декотрѣи якъ довго ту перебувають и анѣ думаютъ вертатися назадъ до краю. Мт. Кармѣльцѣи переѣхали тяжку школу житя, зѣ котрой немало могли навчитися, що сила ихъ вѣ просвѣтѣ и еднѣсти. До того оно теперь иде.

Роботничья юнія въ Мт. Кармель, Па.

Дня 1. юлія вѣдбулась велика роботничья парада роботничьѣхъ въ Шамокінѣ, Па. и Мт. Кармель, Па., въ котрой взяло участь до 3 тысячи людей и сѣмь бандъ. Коло годины девитомъ вечемъ распочались подѣ голымъ небомъ бесѣды англійскіи, польскіи, словенскіи и рускій про вагу закладавня роботничьихъ юній. По руски говоривъ К. Котанчикъ, касіеръ „Р. Н. Союза“ зъ Шамокінѣ, а бесѣду его перебивано гучными оплесками. Представивъ вѣнъ зобранымъ теперѣшне положене копальничьѣхъ вугля, а опосля заохочувавъ, щобъ кожда народнѣсть заснувала ювію, котра бѣ спѣльно зъ ювіями другихъ народностей творила одну велику роботничю ювію Спол. Державъ. Кожда народнѣсть въ Мт. Кармель буде щемати окремій мѣтинги въ той справѣ, а Русины мають зѣйти ся 7 юлія до церковной сатѣ о 1/8 вечеромъ и тамъ пояснить ся имъ точно про ту справу. Таки ювія закладають по всѣхъ мѣдествахъ зъ 25 цт. мѣсячною вкладкѣ. — Теперъ вѣдко великій рухъ помѣжь роботничьими, всѣ лучше ся безъ взгляду на кольоръ лиця и народности, щобъ міліоновою силою станути до боры проти сполученымъ сламъ тростѣвъ.

Курдѣ.

Середѣ африканьскихъ племень есть курене тютюну дуже пристрастнымъ. Одного разу скаржило ся 10 Африканѣвъ передѣ своимъ касикомъ-королікомъ, що его жовнѣры крадуть имъ тютюну. Розгнѣванный королікъ крикнувъ: „А що-жъ то, чи я гандаларемъ тютюну? Потерцѣть, дамъ вамъ только тютюну, що ся вамъ певно на всегда водхочетъ! Паць жити и смерти своихъ цѣдданныхъ казавъ приготовить велику глиняную бочку и наповнить ея тютюномъ. На днѣ бочки выверчево 10 дѣръ и вложитъ только бамбусовыхъ цѣбуховъ. Потѣмъ казавъ всѣмъ десятикомъ, котрѣ ся скаржили на его жовнѣровъ, выкурити подѣ карою смерти цѣлу тую бочку. Несчастливѣи почали курити, але вже во годинѣ такой муки одень по другѣмъ падали на землю безъ памяти. Доцѣрва по двохъ дняхъ зачали курити на ново. Тогда одень зъ нихъ сказавъ, що волитъ радше умерти якъ переносити такую муку. И его голова поточила ся по землі. Поздѣталъ курити дальше, добуваючи послѣднихъ силъ, чтобы упоратись зъ такою люлькою. Вкѣнци и онъ волѣли радше умерти, якъ дальше курити. Коли вже девятиохъ полягло, то до десятою сказавъ себѣ недолюдокъ: „Тобѣ дарую жить, чтобы вернуться до своихъ, оповѣвъ имъ, какъ щедро обдаровую тыхъ, котрѣ мене просятъ о тютюну“.

— ТОВАРИСТВО тверевости въ Нью Йорку на Allen str. отворило гербатарью и за 1 цт. можъ достати чисту гербату, за 2 цт. зъ румомъ и цитриною, а за 5 цт. наилучшу чарку гербаты зъ пайомъ, сахарками, кусникомъ мяса и хлѣба. При одномъ столѣ можъ достати теплу, при другѣмъ морожену гербату. Панове салюнисты не радѣ такимъ гербаткамъ.

— ПО ВЕЛИКИХЪ мѣстахъ въ Россіи, якъ въ Петербурзѣ, Варшавѣ, Одесѣ уряджене для народа публичной огорода, въ котрыхъ въ недѣль и свята може народъ хорошо забавитись, не потребуячи вѣддавати ся инявствомъ по шинкахъ. Въ тыхъ огородахъ за маленькою оплатою суть урядженны всякого рода розвеселеныя, якъ музыка, театр, панорамы, кругольнѣ, гойдавки, карузель и пр. Кромѣ сего можна тамъ получить здорому поживу по дуже умѣркованыхъ цѣнахъ. Нема тамъ только горѣвки и пива. Народъ горне ся до огородовъ, хорошо и прилично забавляеть зъ своими родинами и не тратитъ здоровья и тяжко запрацюваного гроша по шинкахъ. Се однокое средство, чтобы роботничьѣхъ вѣдтигнути вѣдѣ пиньне потребуе конечно розорватись, забавитись, чтобы покрѣпити свои силы до дальшой працѣ. Интелигенція знаходить розрывку найрѣжнороднѣйшиму: мае театры, концерты, касина, коньскіи перегоны, купель, всякѣ игры и пр., а бѣдному чолвѣкѣви лишае ся только одень шинкъ. Чи-жъ дивниція потому, що вѣнъ розпиваетъ ся и упадетъ морально щоразъ низше? Застуцѣмъ ему шинкъ чимъ благороднѣйшимъ, а стане и вѣнъ порядочнымъ чолвѣкомъ.

Де-що цѣкавого.

— Одна е рѣчь дуже цѣкава, а именно, що всѣ найважнѣйшѣ рѣчи (вынайденны) зѣстали вынайденны черезъ людей зъ-умашедшихъ (панѣвъ варятковатыхъ). — Одень американскій канонъ стрѣляетъ на 15 миль далеко. — Найглубше мѣсце на моріи есть межѣ островомъ Кубою а Рио-дела Плятою (рѣкою) на океанѣ полуднево-атлантицкѣмъ, а именно глубина выноситъ 40,336 стѣпъ або 3 1/4 милѣ англ. — Найстаршій словарь (списъ словъ) на свѣтѣ есть хпнскій, бо зѣставъ написаный на 900 лѣтъ передѣ Рождествомъ Христовымъ. — Въ Европѣ виробляють фабрики рѣчно 20 миліонѣвъ лялюкъ; одна париска фабрика виробляе денно 2000 штукъ рѣжнѣхъ забавокъ. — Наибольша статуя (фигура) бронзова на свѣтѣ е Петра Великого въ Петербургу и важитъ 1000 фунт. — Въ середной Африцѣ есть дуже тяжко достати соли хоть бы и за грошѣ. — Въ Нѣмечинѣ е такіи каноны, котрѣ выстрѣляютъ 60 разы на годну и то кождымъ разомъ на 5 миль далеко. — По теплоій купели не вольно пити дуже зимной воды, бо легко можна умерти, такий випадокъ смерти лучивъ ся недавно въ краю. — Наибольшимъ садѣвникомъ на свѣтѣ есть Фридрихъ Велгавъ зъ Топеки (пѣвн. Америка). Вѣнъ самъ засадавъ 2000 акровъ землѣ яблонами и посѣдѣе въ своихъ садѣхъ 100,000 ябловъ и зѣбравъ въ 1898 роцѣ 80,000 бушлѣвъ яблокъ. — Одень американскій салюниста (розумѣе ся, не Русинъ) выставивъ такую вывѣску (написъ) „Не дайте се дѣнде ошукувати, але приходѣтъ сюда.“ — Черезъ океанъ атлантицкій переплываетъ що мѣсяця 1000 кораблѣвъ.

— Найдорожшій парламентъ (соймъ) есть французскій, бо коштуе рѣчно \$1,500,000; за то парламентъ англійскій коштуе найменше, бо послы не побірають тамъ жадного вынадгородженя. — Подчасъ испаньскихъ славныхъ „борѣвъ быковъ“ гвене рѣчно 1000 быковъ и до 5000 коней. — Одень берлінскій годнижникъ вынайшовъ прирѣдъ, котрымъ можна змѣрити одну сотну часть секунды. — Въ Россіи померъ недавно въ м. Кішеневѣ Иванъ Гиненко, переживши 110 лѣтъ и вѣсколи не хорувавъ тяжко; за молоду бувъ слугою Пушкина, славного поэта русскійского. — Блискавица (громъ) убиваетъ пересѣжнѣ въ противу року 200 людей. — Утримане цѣсарского дому въ Нѣмечинѣ (Прусахъ) коштуе рѣчно 5 миліонѣвъ долларѣвъ! Досыть красну сумку пожирае одень смертельникъ — цѣсаръ Сильгельмъ, най ему выйде на „здоровле.“ — Зъ кождыхъ 100 Испанцѣвъ 15 было роду шляхоцкогѣ, але коли „хлопека“ Америка дала имъ добру науку въ послѣдній войнѣ, а именно, що небеспечно зачѣвати ся зъ „хлопамъ“ и такъ ихъ переполола и усмирила, що теперъ ледви половина схочетъ признавати ся до „гербу“, бо всѣ „дѣды“ подобно многымъ польскимъ збанкрутованымъ галицкимъ „шляхтичамъ“, котрѣ радше пускають ся на дорогу злодѣйствъ и ошустевъ, нѣжъ до якошь чесной працѣ. — Въ мѣстѣ Торнеа (Финляндія) 21. юнія есть день найдовшій въ роцѣ, бо треваетъ 22 годины; рѣздвяна ночь треваетъ тамъ всего лишь 3 годины. — Въ Австро-Угорщинѣ въ 1898 р. суждено 800 особѣ о мордетствѣ, зъ котрыхъ лишь 23 повѣщено! — Маленькій край Швайцарія мае рѣчно приходу зъ торговлѣ вывозовой 20 миліон. долларѣвъ. — Чимъ море глубше, тымъ скорше корабель може плысти. — Зѣ всѣхъ птахѣвъ лѣбець жѣ найдовше, бо пересѣчно 300 лѣтъ, а чому? бо не перѣиски и другихъ „выскѣловыхъ напоѣвъ“, лише воду. — Въ Австрій великѣи политикеры польскій носятъ ся за гадкою, уподатковати повѣтрѣ и свѣтло сонѣчне, а тогда выстарчатъ грошей на покрытие „злѣдѣйствъ“ и „недоборѣвъ“ по всѣхъ банкахъ и касахъ „онщенности“... — Въ Новѣй Зеландіи всѣхъ пѣяковъ фотографуютъ на коштъ державы и фотографіи роздають всѣмъ салюнистамъ. Если-бъ салюнисты давъ выпити одному зъ вѣдфотграфованыхъ пѣяковъ, то платитъ дуже высоку кару. Ой здавъ бы ся такий бачъ и на галицкихъ пейсатыхъ коршмарѣвъ. — Христинѣ святкують недѣлю; Греки, поведѣлокъ; Персы, второкъ; Аспірійцѣ, середу; Египтяне, четвертъ; Турки, пятницю; а субботу жиды. — Въ Петербургу и въ Тобольску (Сиберія) найдовшій день въ роцѣ треваетъ 19 годинъ, а найкоротшае ночь 5 годинъ; въ Бременѣ и Лондонѣ найдовшій день треваетъ 16 1/2 годинъ.

С М Ъ Ш Н Е

РОЗМОВА ДВОХЪ КУМѢВЪ ПРИ БАРЪ.

Фецю: — Дай Боже добрый день, куме Ваню! Ваню: — Дай Боже и вамъ куме Фецю! Ваню: — А що чувати доброго коло васъ? Фецю: — Та не добре, куме Фецю. Фецю: — Та що такогѣ? Ваню: — Отъ нема що довго покѣдати: пославъ 8 красныхъ стѣвокъ тату-неви, абы цѣлый довгъ заспокоити, а они цѣле село запросили до коршмы на балъ и за рокъ всѣ цѣпты промарнували, а довгъ якъ стоавъ, такъ стоить! Фецю: — Ой що правда, то правда, татуно вапѣ, не по христіянскіи собѣ поступили зъ вашою кервавицею, але за тое, куме Ваню, не грызѣть ся, а тѣпите ся, що вы бодай вѣдородили ся вѣдѣ своего тату-ня и умысне нѣчого по своѣй смерти не зѣоставте своихъ дѣтямъ анѣ маеку анѣ довгу, бо но що належити до „Союза“ п до „братства“, абы ще по нашѣй смерти зъ насъ смѣяли ся... отъ дѣлше выпиймо по чарцѣ тов „потѣшительнѣ“, а на сердци лѣкше стане и розумъ инакшій буде. Ваню: — Але-жъ бо то вы розумній, куме Фецю, дай Боже намъ всѣмъ здоравли и нашимъ дѣтямъ.

СТАРЫЙ АМЕРИКАНЕЦЪ ДО ГРИНГОРНА.

Америк.: — А що, Грицю, якъ ся тобѣ подобаетъ Америка? Грингорнъ: — Та всѣо ми ся „барзъ“ подобаетъ, только одно нѣ. Ветушнѣ чолвѣкъ до салюну выпити чарку и запластитъ, що си належитъ, а салюнисты забувъ видно рускій краевый звычай и анѣ кроулѣ не причинатъ; заиде чолвѣкъ до штору и за все „кешъ“ запластитъ, а шторникъ хоть рускій чолвѣяга, навѣтъ „мечковъ“ не додасть, а мѣгъ бы бодай одного „дзигара“ додати. Америк.: — Але-жъ ты Гривцю ще дурный гриноръ, а ну спробуй и зачѣпи ся зъ якимъ нашимъ „бомомъ“ то неразъ, але копу тобѣ причинитъ, а въ додатку и ребра тобѣ порухае.

ПИСЬМЕННЫЙ И НЕПИСЬМЕННЫЙ ПРИ БАРЪ.

Неписмъ. — Ану, скажѣть менѣ куме Петре, бо вы вже не одну книжку перевчали, чи то правда, що земля не стоить на одномъ мѣсци, але „барзъ“ скоро крутитъ ся, якъ бы який дурійки навѣла ся? Писмъ. — Та, куме Стаху, книжки пишуть о томъ и не одень ученый чолвѣкъ ажъ выльсѣвъ зъ великою мудрости (а треба знати, що кумѣ Петро лысий), але и я повѣдаю, что земля крутитъ ся, бо якъ разъ на христіаныхъ мене подѣволи, то тогда и я видѣвъ на власній очи, якъ земля крутила ся наоколо мене, только я самъ стоавъ на одномъ мѣсци и смѣявъ ся зъ того чуда...

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ“!

Скринка почтова.

М. С. McAdoo, Pa. — Вы не удавайте ся до воржѣбѣвъ, бо они не помогутъ вамъ нѣчо на вашу слабость. Чѣй-жъ и вы въ нѣхъ не вѣрите и уважаете такъ чуждымъ лѣкарѣвъ за дурнѣстѣвъ. В. T. Pittsburg, Pa. — Кождый народъ по-сѣдѣе якус характеристичну цѣлу, що его вырѣжѣе зъ помѣжь иншихъ сущестностей. Порошучи наши предметы зъ предметами або вадами другихъ и родносаей, перекопумемъ, що „нашѣо цѣло“ есть бракъ вѣполного собѣ помагана. И. M. St. Louis, Mo. — Хочъ якъ бы мы ради ще разъ до васъ прихати, то вѣрѣт, що се невозможно. Въ вашѣхъ справахъ можемо порозумѣватись лѣстовно.

Заплатили за „Свободу“ въ ювію с. р.

Имя	Сумма
STUARTS BURN, CANADA.	
Майковскій П.	\$2.00
YONKERS, N. Y.	
Ратко Ст.	4.00
LANSFORD, PA.	
Девильс Ив.	2.00
Монета Л.	3.00
MAYFIELD, PA.	
Вахта Т.	2.00
Jersey City, N. J.	
Кирчѣъ К.	1.20
WELP, WISC.	
Валькошъ Ив.	1.00
SREIGHTON, PA.	
Перѣъ Мих.	1.00
LODI, N. J.	
Преговъ Ив.	2.00
NORTH KENT, CONN.	
Шмязель М.	1.00
SHAMOKIN, PA.	
Котанчикъ П.	2.00
CHARLEROI, PA.	
Бубнякъ Д.	2.00

Оголошене.

Урядъ брат. св. С. Николая въ Нью Йорку, котре належитъ до „Р. Н. Союза“ такий: Предсѣдатель John Zushak, 16 Adam Str., Newark, N. J.; мѣстопрѣд. Гальдонъ Стефанъ; секретарь Юрко Павло; фін. секретарь Vasyl Sarych, 349 E. 10-th Str., New York, N. Y.; капитанъ Габурчакъ Петро; касіеръ Ридиля Иванъ; догл. хорыхъ Яросѣвскій Юрій.

Где есть?

Яковъ Грѣсь, котрый рокъ тому мешкавъ въ Excelsior, Pa., выѣхавъ до Нью Йоркъ стейты и не знати где есть. Кто бы о нѣмъ знавъ, най напише на адресу: CHARITON MAKSYMIAK Excelsior, Pa.

Въ книгари Олифантскомъ читальнѣ (адресъ: J. J. Ardap, Box 418, Olyphant, Pa.) можна достати слѣдуючѣи книжкѣи:

Назва	Цѣна
Для дѣтей:	
Молитвословы для дѣтей	16 цт.
Прѣказки (сѣмшпе)	9 ..
Якъ павъ собѣ бѣды шукавъ	6 ..
Жите с. Кирила и Методія	11 ..
Мали герои	27 ..
Китица желанъ	22 ..
Лудъ Заливайно	16 ..
Жоли ще зѣбры говорили	44 ..
Зъ села	40 ..
Шародны казки	27 ..
Колыды	12 ..
Казки Андросена	27 ..
Ридаръ и смерть	3 ..
Колошныкѣи	30 ..

Для старшихъ:

Наталка Полтавка	22 цт.
Листы зъ чужины	1.30 ..
Надѣльмаертъ Апостолъ свободы	11 ..
О разумномъ выховаши дѣтей	13 ..
Ольшанъ	1.05 ..
Великѣи роковины	11 ..
Етимологія и фонетика	11 ..
Задла хазѣйства	11 ..
Свѣкруха	37 ..
Привѣтъ Ивану Франку	1.26 ..
Календаръ на р. 1899	15 ..
Твори Руданьского томъ I. 43, II. 54, III. 53, IV. 65, всѣ томы разомъ	2.00 ..
Задла святой земли	53 ..
Не той ставъ	33 ..
Дезертиръ и други оповѣд. р. 1899	64 ..
Славяне письмо	11 ..
Лихій день	14 ..
Лѣголда про св. Ю. Милосердного	11 ..
Чума горѣчала	50 ..
Сотникъ, Марина, Татарѣвна	6 ..
Про Хведора Христіянника	11 ..
Зѣзнякъ (Поэзия)	22 ..
Рай и чистути	64 ..
Причина	1.50 ..
Сломики зъ передѣ 10 лѣтъ	64 ..
Твори Юрія Федьковича	1.00 ..
Поэма	55 ..
Поэма Ив. Франка 1899 р.	65 ..
Природа	32 ..
Некултурна	32 ..
Маскаль Чарѣвникъ	25 ..
Читанка для молодѣжи	12 ..
Мои листы	50 ..

За почту платимо самѣи. Книжки посылаемо лишь тымъ, котрѣ пришлютъ намъ напередѣ грошѣ.

Где есть? Я, Марія Шишка, пошукую своей доньки Клявдин Шишской, котра тому три роки вѣдѣхала до Нью Йорку и доси не дала о собѣ жадной вѣсти. Кто бы знавъ, де она перебуваетъ, най напише до мене на адресу: MARIA SHIPSKA 132 W. Webster str. CHICAGO, ILL.

ГДЕ ЕСТЬ?

Я, Паця Стаццакъ, зъ Пегружного, повѣта горлицкого, въ Галичинѣ, пошукую своего мужа Гриця Стаццака, котрый тому три роки выѣхавъ до Америки, а я не знаю, де вѣнъ теперъ находится ся. Я приѣхала до Ансоніи, Конн., то-жъ, е-сли-бѣ кто про него дознавъ ся, най напише менѣ на адресу: PAJZA STASZCZAK 4 Wallace Row Ansonia, Conn.

—1000—

новыхъ книжокъ зъ старого краю духовныхъ, свѣтскихъ и науковыхъ закупила руска читальня въ Олафантѣ. Списъ книгѣвъ и цѣнникъ выйде нездвогѣо. Адресуѣте: Rev. J. J. ARDAN, Box 418 — OLYPHANT, Lack. Co., Pa. Прекраснѣи книжочки для дѣтей яко надгорода пильности.

STANISLAW SZARZYŃSKI 805 Carson str. S. S. PITTSBURG, PA.

Антикаръ зѣ старого краю Мае лѣкаретва на всѣхъ хобры, навѣтъ на гостень и мадру. Одень блѣокъ вѣдѣ руской церкви. Попирайте своего!

ГУРТОВНА ПРОДАЖЬ (Wholesale) напоѣвъ всѣлякого рода — поручаетъ KLEMENS LUKASIEWICZ E. Fifth str. Mt. Carmel, Pa.

B. Wojszner 1118 Carson Str., S. S. PITTSBURG, PA.

Межи 11 а 12 улцею на Савтъ-Сайдѣ, 4 бльоки вѣдѣ руской церкви есть шторъ, де можна купити дуже краснѣи таний убраня для дорослыхъ и дѣтей.

УВАЖАЙТЕ!

Паць В. ВОЙШНЕРЪ есть католикъ, справедливый чолвѣкъ, швиндлю не знае, за ковтъ не возьме певно \$15 якъ вѣдѣ коштуе \$8.

РОЗМОВИТИ ся можна по руски, польски и якъ хто хоче. До него треба йти безъ тлу мача.

КУПУЙТЕ ВЪ СВОГО, НЕ СПОМАГАЙТЕ ЧУЖИХЪ, ЖИДѢВЪ, БО ТО ГАНЬБА. ЯКЪ МАЕТЕ ЩО КУПИТИ, ЙДѢТЬ ДО: B. WOJSZNER 1118 Carson Str., S. S. PITTSBURG, PA.

Лѣто уже тутъ!

Хто хоче купити найновѣйшой моды и наилучшой работы убраня для мужичинъ, хлопцѣвъ и дѣтей.

Хто хоче набути всяке бѣле такъ, верхне якъ и спѣде, шапки, капелюхи и др. най иде до велького складу

P. A. STIEF-A 11, 13 & 15 North Oak Str. MT. CARMEL, PA.

У НЕГО МОЖНА ТАКОЖЪ ДАТИ УШИТИ СОБѣ УБРАНЕ, ЯКЕ ХТО ХОЧЕ, А ТОВАРЪ НАЙЛУЧШІИ НА ЦѢЛЕ МѢСТО.

Зъ поводу побольшеня нашего штору — всѣ товары сиродаемъ по половинѣ цѣны.

Докн такъ буде?

Рожно бува на томъ свѣтѣ
И всяке дѣе ся:
Одень плаче, клене долю,
А другій смѣе ся.

Плаваючи у роскошахъ
Пе, гуля, спѣвае,
Тратитъ грошѣ зъ блудницами
Весь свѣтъ объѣзждае.

А онъ двивсь... Боже, Боже,
Чи довго такъ буде?
Мовь ти мухи, вѣзь голоду
Мреть другіи люде...

Иншій въ працѣ, мовь воль чорный,
Вѣкъ свой коротае,
А для кого те все, спытатъ?
Не бачать не знае...

Его ухо, для той трубы,
Що зве до роботы,
Его силы, для другого
И кровавй поты.

Весь день въ потѣ вонь працюе
И духа не стае,
А бездушный, проклятый „бось“
Еще поганяе.

Жѣнка боса, дѣти голы,
А стигли-бъ выгнати —
То-бъ нещаснымъ вѣзь голоду
Прійшло умрати...

Не лишъ силы и здорове
Въ корысть другихъ тратитъ,
Но лучаеь, що и житемъ
Неодень заплатитъ...

Незабудька на погылу мучениковъ за правду и волю

Вы сповнили святе дѣло,
Якъ слѣдуе и всѣмъ намъ:
Дали жите, щобъ прадбати
Лучшой долѣ потомкамъ.

Тои долѣ, тои правды
Закованой катами,
Тои волѣ, за котрую
Русь боре ся вѣками.

Кровю земля орошена
Стане шляхомъ до цѣли
И розпалитъ мечь у сердцахъ,
Збудитъ стоны зѣмльи.

Тому кладемъ вѣнецъ славы
Надъ вашими гробами,
Ваше имя запише си
Нестертими буквами.

Не поляже, не загине
Всѣхъ насъ руска мати,
Есле больше такихъ борцѣвъ
Зможе выхавати.

С. Сосенко.

Купуйте книжки!

ЕВГЕНІЯ ПРАВДИНА:

1) Новорожденный мессианизмъ странъ
доллара и старій свѣтъ (соціал. очеркъ).
2) Правосудіе въ странѣ свободы. 3) Дѣ-
ти народа страны свободы. Цѣна каждой
книжки 10 цѣт. зъ пересылкою 12 цѣт.

Можно замовити романъ Л. Н. Толсто-
го „Вѣдрожженіе“ (Воскресеніе), выдане
въ Англіи, безъ цензуры и безъ пропус-
ковъ. Романъ выходить разъ въ мѣсяць
выпусками. Всѣхъ выпусковъ буде 15,
каждый по 12 цѣт. зъ пересылкою. Якъ
хто заплатитъ \$1.30 достане книжку зъ
пересылкою, бо по выпечатаню романа
цѣна вѣдесе ся. Доск вышло два вы-
пуски.

Адресуйте:

A. Wasserman,
29 Clinton str. near Stanton str.
NEW YORK, CITY.

THOS. LOWTHER
Restaurant and Bar.
628 Carson str.
S. S. Pittsburg, Pa.

Зайдѣте до него. Тамъ
свѣже пиво, смачна пере-
куска. Кто хоче, доставе
обѣдъ дуже дешево.
А ну спробуйте!

Dr. F. J. Meek
Д-ръ. МИКОЛАЙЧИКЪ
Cor. Shamokin and Chesnut str.

Одинокий лѣкаръ, славянинъ
на цѣле мѣсто. Лѣчитъ вся-
кы хоробы совѣстно и въ ко-
роткомъ часѣ. Особливо не-
зрѣннаний лѣкаръ въ спра-
вахъ положничихъ. Гово-
рять поанглійски, по руски
и по польски. Горячо пору-
чаемо сего знаменитого до-
ктора, нашимъ Русинамъ.

W. J. Gable,
Oak Str. — Mt. Carmel, Pa.
Друга дверь вѣдь
почты.
ИДѢТЬ ДО НЕГО.

Lehigh Valley R.R.

In Effect May 21, 1899.

Пассажиры трепы въ Mt. Carmel до
Buffalo, Scranton, Elmira, Wilkes Barre, White
Haven, Hazleton, Mauch Chunk, Allentown,
Bethlehem о год. 7:18 и 9:40 до полудня; а
12:18 и 4:40 по полудни.
До Philadelphia и New York-у о год.
7:18 до полудня и 12:18, 4:40 по полуд.
До Centralia, Shenandoah, Mahanoy City,
Pottsville, Hazleton и до всѣхъ стаций въ
околицѣхъ вуглевыхъ о год. 7:18, 9:40 до
полуд. и 12:18, 4:40 по полудни.
До Shamokin о год. 7:30, 11:22 до полуд.;
а 2:20, 6:42 и 9:56 по полудни.
Экспресси трепы до Philadelphia и New
York-у о год. 7:18 до полудня; 12:18 и
4:40 по полудни.

Трепы до Mt. Carmel.
Зъ New York-у о год. 8:00 до полудня и
4:10 по полуд. Въ недѣлю о год. 1:00 по
полудни.
Зъ Philadelphia и о г. 4:10, 9:00 до полуд.
и 4:30 по полуд. Въ недѣлю о год. 1:32 по
полуд.
Зъ Pottsville о год. 9:46 до полуд., 12:35,
5:05 и 8:15 по полуд.
Зъ Wilkes-Barre о год. 8:00 до полудня,
3:00 и 6:00 по полуд. Въ недѣлю о год.
3:00 по полуд.
Недѣльные трепы до: Philadelphia и New
York-у и до всѣхъ стаций межъ этими мѣ-
стами о год. 9:12 до полудня.
До Pottsville, Hazleton, Wilkes-Barre и до
всѣхъ стаций въ околицѣхъ вуглевыхъ о
год. 9:12 до полуд. и 5:55 по полудни.
Недѣльный трепъ до Shamokin о год.
10:20 до полуд. и 7:58 по полуд.
CHAS. S. LEE,
Gen'l Pass. Agent,
R. H. WILBUR, General Supt.

УВАГА: Кто хоче ѣхати на Весты, най
купитъ собѣ тикетъ на дѣявку желѣзниц-
цю, бо найтушныя и найвыгоднѣйша. По
ближши информации удавайте ся до:
JOHN S. LAUGHLIN,
Agent L. V. R. R. Mt. Carmel, Pa.

НОВОСТІ!

Чисто американска фирма
продаетъ гарній годинники.

За \$9.65 можеть доста-
ти годинникъ, але самъ
заплатити почту, а за
\$3.95 фирма платитъ са-
ма, ще и лапшукъ до-
дае. Если тобѣ годинникъ
не подобаеь, можеть его
вѣдослати, а грошѣ тобѣ
авернуть.

Пишѣть на адресу:
ROYAL BARGAIN HOUSE, 334 Dearbon str.
CHICAGO, ILL.

HENRY FREY

PHOTOGRAPHER
421 Lackawanna Ave.
Scranton, Pa.
Хочеть мати красну фотографію, вѣр-
ний портретъ, зайді до того фотографа
Нертавъ зо славою зайді зъ жѣнкою до
него, дай ся здытти, а будешь мавъ на
цѣле жите намету. Мавъ ладну дитин-
ку дай фотографувати у него, а будешь
мати красны образъ. Сеть у Васъ брат-
ство, най зайді до того фотографа, а оны
Вамъ зробитъ фотографіи и портреты, якъ
хочете. — У него рѣжуредни фотографіи
и портреты можна замовити и то не дуже
умѣркованой цѣнѣ. — За роботу тварантуе.

СВОЙ ДО СВОГО!

Евренъ Лучковецъ.
E. INDEPENDENCE near VINE STR.
въ Шамокінѣ, Па.
— РУССКІЙ ГОТЕЛЬ. —

Чистенький тамъ готель зѣ
всѣми выгодами. Пиво,
вино, віска, темперъ и другіи
напоѣ все свѣжй и най-
лѣпшого гатунку. Услуга
чемна и солідна. Склянки
великы и малы посяа впо-
добы.

Люде! Вже часъ покинути
чужихъ, а пора вже себе са-
мыхъ подпомагати.

MARY McKENNA
(Saloon)
701 Carson str.
S. S. PITTSBURG, PA.

Наша Русины вже добре
знають той салонъ. Тамъ
пиво смачне, перекуска до-
бра, властителька чемна,
за бароу рускій клеркъ,
якъ его называюць Максъ,
своимъ наливає великй
шклянки. Ему скучно, якъ
зъ-за бары своихъ не ви-
дѣти

Хто изъ крайновѣ Русин-
новѣ, Словакѣвъ, Поляковѣ
желавъ бы собѣ на весѣляхъ,
екскурзіяхъ, баялахъ мати до-
бру музику, най удасть ся
на понижну адресу. Умѣ-
грати хоршій рускій, Сло-
венскій, польскй венгер-
скй и англійскй танцѣ:
СТЕФАНЪ СИВАКЪ
(Stefan Siwak)
MAYFIELD, PA.
P. O. BOX 112.

T. TALPASZ

ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЪ
РУССКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ
— И —
ГОТЕЛЬНИЧІЙ
246 Pearl Str.
Shamokin, Pa.
Недалеко руской плебаніи.

Добрый вечеръ друже мой!
— Добрый вечеръ, свате!
А куда такъ спѣшите?
— До Талпаша, брате!
— Что за Талпашъ? Звѣдикъ вѣтъ?
— Та-жъ крайнѣ нашъ милай!
— У него всѣ Русины
— Подкрѣпляютъ силы...
— Шо за брилдва и пиво тамъ!
— Обѣдять ся файно!
— (обслужуе якъ братанъ!)
— Танько надвѣнчайшо!

ОДИНОКІЙ РУССКІЙ СТОРЪ
ЗЪ УБРАНЕМЪ НА ЦѢ-
ЛЫЙ ОЛИФАНТЪ,
ПА.

Юрїя Хиляка.
Хто хоче мати добре и
красне убране, а ще до того
за танй грошѣ, то най де
куповати до Ю. Хиляка, по
най не забуде взяти и гро-
шей зъ собою, бо тамъ все
cash.

Продае вѣтъ также шиф-
карты и посылаетъ грошѣ до
всѣхъ частей свѣта. — Идѣть
до старого знакомого!

Dr. S. Blumberg,
1716 Carson str.
Pittsburg, Pa.

Каждый то знае, що въ
Америцѣ шукають за та-
кимъ докторомъ, котрый по-
кончивъ свои науки въ ста-
ромъ краю. Д-ръ Влюм-
бергъ вывчивъ ся за лѣкаръ
на университетѣ въ Варшавѣ,
а зложивши испытъ дер-
жавный въ Филадельфїи о-
сѣвъ въ Питсбургъ. Дуже
добрый докторъ. Розмовити
ся можна по руски, англій-
ски, нѣмецки и польски. —
Якъ хоршій зайді до него,
заразъ выздоровѣе!

**ЗВѢСТНЫЙ СЛОВЕНСКІЙ
АДВОКАТЪ (лоеръ)**

Катлинъ и Некарда
(Catin & Nekarda)
309 Broadway
NEW YORK, N. Y.

Сей адвокатъ выправуе
нагороду вѣдь компаній,
если-бъ котрого зъ работни-
ковъ або убило або покалѣ-
чило. Рѣвно-жъ прїмае всѣ
криминальнй и цивильнй
жалобы.

Юліанъ Колыстьянскій
(JULIAN KORYSIANSKI)
420 W. Pine st.
ШАМОКІНЪ, ПА.

Перворядный салонъ рус-
кій. — Найлучшй напитокъ
можна ту достати, якъ: пи-
во на шклянки и бутельки,
вина розмаитого гатунку,
горѣвки досконалы, цыгара
дуже добры.

Спѣшѣть Братя Русины
до своего братчика Юлѣка.

На протонотара.

Осѣтымъ оголошуку себе
яко кандидатъ на протонотара
повѣта Northumberland.
Есьмъ зъ партіи демократи-
чноп, а номінація на зга-
данный урядъ мае водбутись
въ юлію. Если буду выбра-
нымъ, буду заступати на-
родъ честно.
M. B. Kranlich
SHAMOKIN, PA.

J. VOBKOWSKI

ПРЕДПРИЕМЦЯ ПОХО-
РОНОВЪ,
Вынимае также керчи на похороны,
хрестыны и весѣля по дужь
низкихъ цѣнахъ.

300
PEARL and MULBERRY st
SHAMOKIN PA.
Удавайте ся въ потребѣ до
него.

Иванъ Глова.

JOHN GLOWA
(POSTMASTER)
Excelsior, Pa.

ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.
Всякй потрібнй рѣчи до жита, якъ также
убрана майнерскй и звычайнй можна купити.
Посылае также грошѣ до всѣхъ частей
свѣта, скоро, танько и беспечно
Продае шифкарты.
Не вѣдь нынѣ вже знаютъ люде солідного
Ивана Глову.

ВВЕЛИКІЙ КОМПАНИЧНЫЙ СТОРЪ
Russian Mercantile Co. Ld.

— ВЪ —
Shamokin, Pa.
327 Shamokin st.

Наибольшій рускій компанічный сторъ въ Аме-
рицѣ. Заложеныи ще въ роцѣ 1889, а теперь
побольшеный, украшеный и на ново
урядженый. Новый домъ великй,
красный, котрый компанія ку-
пила 1896 року за \$18.000
показуе, що може ком-
панічна работа. — Всѣ ро-
зумнй Русины належатъ до той
компаніи, купують зо своего власно-
го стору значить, спомогають самыхъ
себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою \$2000.
Заряджае нимъ:
Теодоръ Федько

LAUER BREWING CO.

въ READING, PA
ЗАЛОЖЕННЫЙ 1866 року. — Вырабляе
25.000 бочокъ мѣсячно.

Пиво одного зъ наибольшихъ броварѣвъ
въ Pennsylvania „LAUER BREWING CO.“ есть
вольне вѣдь всякихъ примѣпокъ, и для того
есть найздоровнимъ. Завсѣгды однои и топ
самои доброты и прїемного смаку и есть спо-
ряджане подѣ зарядомъ одного зъ найздоб-
нѣйшихъ и досвѣдченыхъ пивоварѣвъ.

Вырабляе въ найлѣпшомъ гатунку Porter
and Lager Beer, Stock Ale, Old Brown Stout
and Porter in Vauls.
Салонѣсты и приватнй родины повиннй
замавляти пиво лишень въ броварѣ:
LAUER BREWING CO.
READING, PA.

Dr. John Szlupas

421 Penn. Ave.
SCRANTON, PA.
Знаменитый лѣкаръ. Довголѣтна прак-
тика дала ему способность стати добрымъ
лѣкаремъ. Лѣчитъ усѣшно всякого рода
хоробы. Мае также свою власну аптеку,
въ котрой выробляютъ ся дуже добры и
помощны лѣкарства.
Розмовитъ ся по руски,
литевски, по польски и по
англійски. — На цѣлѣй око-
лицы знаютъ добре Шлю-
аса!

УВАЖАЙТЕ, ВО И ТО
ВАЖНЕ!

Хто бы мавъ деяке пра-
во най по ходитъ по покут-
ныхъ жидѣвскихъ, такъ зва-
ныхъ тлумачахъ, але най
удастъ ся до правдивого ад-
воката. Вилъма Вокеле-
ка, въ Скрантонѣ. Вѣтъ за-
лагоджуе всякы справы въ
кортѣ, а и сторокрасвй и
зъ нимъ можна розмовити
ся по руски.
Адресъ его такй
W. Vokolek
ATTORNEY AT LAW,
502 Lackawanna Ave.
COR. WASHINGTON AVE.
Scranton, Pa.

Edmund Lemblak

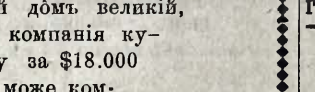
(Edmund Lemblak)
13-15 EAST MINE STR.
HAZLETON, PA.
— коло диня —
мае салонѣ, де можна до-
стати дуже доброй горѣвки,
пива и всякихъ напоѣвъ.
Е. Лембикъ ееть также
публичнымъ пота-
ромъ, тожъ хто потребуе
повномочія або мае яку
грунтову справу въ ста-
ромъ краю, най удасть ся
до него.
Адже-жъ кождый знае
Лембика, най иде до него.

O. Murdza & Bro's

46. Second st.
MT. CARMEL, PA.
O. МУРДЗА и БРАТЯ.
Сторъ заосмотреный въ
найлѣпшій товары, спрова-
дзованй впростъ зъ найлеп-
шихъ складовъ. — Мавъ
всѣхъ Русинѣвъ въ Mt. Car-
mel заосмотрюе въ живнотн.
Продае также одягъ
майнерскй и посылаетъ грошѣ
до старого краю танько, то-
чно, скоро и беспечно.
Свой до своего — а до чужого не павъ
ся. Жидѣвъ оминають въ чалюка!

Гавриилъ Малинникъ

Гуртовный складъ
(Wholesale)
20 Market st.
SHAMOKIN, PA.

Мавъ завсѣгды на скла-
дѣ свѣже добре пиво въ
великихъ и малыхъ бочѣв-
кахъ зъ наилучшихъ брова-
рѣвъ, горѣвки (whiskey) и
лѣкеры найлѣпшого гатунку
**Братя! замовляйте у сво-
го!**

КАПЦЕЛЯРІЯ АДВО-
КАТСКА.

— докторъ правъ —
Юліанъ Чупка.
Полагоджуе всѣ справы
судовй въ Америцѣ и въ
Европѣ, а спеціально въ
Галичинѣ. Полномочія. Роз-
мовити ся можна по руски.
Поспытати ся або писати
подѣ адресоу:
Julian Czupka, L. L. D.
44 BENNET BUILDING,
WILKESBARRE, PA.

РЕСТАВРАЦІЯ и КА-
ВЯРНЯ.

* **TROMETTER'S** *
(Трометтеръ)
Cor. Rock & Sunbury str.
SHAMOKIN, PA.

напротивъ National Bank.
Свѣдана, Обѣды, Вечери.
Въ кождомъ часѣ можна
достати такъ горичй якъ и
зимнй перекуски. Потравы
прилагоджены на европей-
скій способъ, дуже смачно.
Услуга вильна и солідна.

Особнй покоѣ для роднѣ.
— Найлучшй вина, нива,
ликеры, віски и всѣ можливы
напитки. Цѣна дуже мада.
Препоручае ся всѣмъ сю
реставрацію, а передовѣсть
прїязднимъ.

Іосифъ Пейко

рускій готельникъ
— Cor. Commercial & Franklin Street —
въ ШАМОКІНЪ, ПА.
Запрощае всѣхъ Русинѣвъ
до себе на свѣже пиво и
добру віску. Хочете добре
забавити ся, идѣть до Пейки.
Чекаснь на стрѣткарю, зайді
до Пейки, а нѣколи не
змѣтуеьшъ, бо кара иде по-
при самй дверѣ.